

ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီ၏
တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာ

နိဒါန်း

၁။ မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီသည် ၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ အောက်တိုဘာလ (၂၉) ရက်နေ့နှင့် (၃၀) ရက်နေ့များတွင် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် သဘင်ဆောင်ခန်းမ၌ တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲ ကျင်းပပြုလုပ်ခဲ့ပါသည်။ အဆိုပါတွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွင် လွှတ်တော်ဥက္ကဋ္ဌကြီးမှ အဖွင့်အမှာစကားပြောကြားခဲ့ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီ အဖွဲ့ဝင်များ၊ လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များ၊ အစိုးရဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပညာရှင်များ၊ အရပ်ဘက် အဖွဲ့အစည်းများ၊ စီးပွားရေးအသင်းများ၊ လုပ်ငန်းရှင်များ၊ တောင်သူလယ်သမားများ၊ သုတေသီများ တက်ရောက်ဆွေးနွေးကြပါသည်။

ရည်ရွယ်ချက်

၂။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်း လုပ်ကိုင်သူများအတွက် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် သတင်း အချက်အလက်များ အချိန်နှင့်တပြေးညီရရှိစေရန် ရည်ရွယ်ပါသည်။

ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များ

၃။ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်၍သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မိုးရွာနှုန်းနည်းသည့်ဒေသဖြစ်၍ ဆီထွက်သီးနှံ၊ ပဲမျိုးစုံ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ခြင်းက ပို၍သင့်လျော်ပြီး စပါးမှာ ဆည်ရေသောက်နှင့် မြစ်ရေတင် စနစ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ စပါးမျိုးစေ့၊ မျိုးသန့်များထုတ် လုပ်လျက်ရှိပါသည်။
- (ခ) ဝန်ထမ်းများနှင့် မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်သည့်စံပြကျေးရွာများ ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက် ရှိပြီး မျိုးစေ့ထုတ်လုပ်သည့် Seed Global Organization လည်းလုပ်ထားပါသည်။ ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများမှလည်း မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်ပေးလျက်ရှိပြီး တောင်သူများ အနေဖြင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များစိုက်ပျိုးပါက အထွက်နှုန်းအရည်အသွေး ပိုမို ကောင်းမွန်ပြီး ဈေးကောင်းပိုရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ပဲစင်းငုံ၊ ပဲတီစိမ်း၊ မတ်ပဲ၊ နေကြာ၊

ကုလားပဲ၊ ပဲပုတ် မျိုးများကိုဖြန့်ဖြူးပေးလျက်ရှိသော်လည်း လိုအပ်ချက်များစွာ ကျန် ရှိနေပါသေးသည်။ မြေပဲမျိုးကို ပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်လျက်ရှိပါ သည်။

- (ဂ) ပညာပေးအစီအစဉ်များ လုပ်ဆောင်နေခြင်း၊ GAP ၊ Food Safety ၊ ရိတ်သိမ်းချိန်လွန် နည်းပညာသင်တန်းများပေးလျက်ရှိပြီး Contract Farming System အကောင် အထည်ဖော်စေလိုသောကြောင့် Mobile Application များဖြင့် Page ထောင်ခြင်း၊ Call Center ဖွင့်လှစ်ဆောင်ရွက်ခြင်းများ ပြုလုပ်လျက်ရှိပါသည်။
- (ဃ) တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဘတ်ဂျတ်ဖြင့် မျိုးစေ့များ ဝယ်ယူသိုလှောင်ပြီး စိုက်ပျိုးချိန်တွင် ပြန်လည်ဖြန့်ဝေပေးနိုင်ပါက စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနမှ ကြားဝင်ဆောင်ရွက်ပေးခြင်းဖြင့် အဆင်ပြေနိုင်ပါသည်။

၄။ မွေးမြူရေးနှင့် ပတ်သက်၍သက်ဆိုင်ရာဌာနများ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) စိုက်ပျိုးရေး၊ မွေးမြူရေးနှင့် ဆည်မြောင်းဝန်ကြီးဌာန၏မျှော်မှန်းချက်မှာ အားလုံး ပါဝင်သည့် နိုင်ငံတကာနှင့် ယှဉ်ပြိုင်နိုင်စွမ်းရှိသည့် ရေရှည်တည်တံ့သော လယ်ယာ ကုန်ထုတ်မှုစနစ် ထွန်းကားစေခြင်းဖြင့် စားနပ်ရိက္ခာဖူလုံ၍ အဟာရပြည့်ဝစေပြီး ကျေးလက်နေပြည်သူများ၏ လူမှုစီးပွားဘဝ မြင့်မားလာစေရန်နှင့် နိုင်ငံစီးပွားဖွံ့ဖြိုး တိုးတက်မှုကို အထောက်အကူဖြစ်စေမည်ဖြစ်ပါသည်။
- (ခ) မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ မူဝါဒများမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-
 - မြေယာအသုံးချမှုစီမံခန့်ခွဲရေးဆိုင်ရာ မူဝါဒ
 - ငွေကြေးအရင်းအနှီးဆိုင်ရာမူဝါဒ
 - သွင်းအားစုဆိုင်ရာမူဝါဒ
 - သုတေသနဖွံ့ဖြိုးမှုနှင့် နည်းပညာဖြန့်ဖြူးခြင်းဆိုင်ရာမူဝါဒ
 - ဈေးကွက်တန်ဖိုးမြှင့်ထုတ်ကုန် ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့် ပြည်ပတင်ပို့ရောင်းချခြင်းဆိုင်ရာ မူဝါဒ

- အုပ်ချုပ်မှု၊ အဖွဲ့အစည်းများနှင့် လူ့စွမ်းအားအရင်းအမြစ် ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး ဆိုင်ရာမူဝါဒ
- သဘာဝပတ်ဝန်းကျင် ထိန်းသိမ်းရေးနှင့် ရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုတုံ့ပြန် ဆောင်ရွက် ရေးဆိုင်ရာမူဝါဒ

(ဂ) မွေးမြူရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ ရည်မှန်းချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- အသားကဏ္ဍဘက်စုံဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး
- အသားကဏ္ဍထုတ်လုပ်မှုကို ပြည်တွင်းစားသုံးမှုလုံစေရန်နှင့် ပိုလျှံထုတ်လုပ်မှု များကို ပြည်ပနိုင်ငံများသို့ ဖြန့်ဖြူးရေး
- သုတေသနဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ငန်းများ တိုးချဲ့ဆောင်ရွက်မှုကို အားပေးရေး
- အသားကဏ္ဍဆိုင်ရာ လူမှုစီးပွားရေးအရ ဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေး

(ဃ) မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအတွင်း၌ ကျွဲ ၅သောင်း၊ နွား ၁၆သိန်း၊ သိုး ၁ သိန်း ၈ သောင်း၊ ဆိတ် ၁၁သိန်း၊ ဝက် ၅သိန်း၊ ကြက် ၁၄၂သိန်း၊ ဘဲ ၂သိန်း ၇သောင်း၊ ကြက်ဆင်ဘဲငန်း ၁သိန်း ၁ သောင်း၊ ငှက် ၄ သိန်းကျော် မွေးမြူထားပါသည်။ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံအတွက် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးသည် မွေးမြူရေးကဏ္ဍအတွက် အလားအလာအကောင်းဆုံး တိုင်းတစ်တိုင်းဖြစ်ပါသည်။

(င) ကျွဲ၊ နွားများတွင် ကာကွယ်ဆေး ၄ မျိုးထိုးပေးမည်ဖြစ်ပါသည်။ (၁) လည်ချောင်း ကွဲရောဂါကာကွယ်ဆေး (၂) ပေါင်ပုပ်လက်ပုပ်ရောဂါကာကွယ်ဆေး (၃) ဒေါင့်သန်း ရောဂါကာကွယ်ဆေး (၄) ခွါနာလျှာနာရောဂါကာကွယ်ဆေးတို့ဖြစ်ပါသည်။ ခွါနာ လျှာနာမှလွှဲပြီး ကျန်(၃)မျိုးကို နိုင်ငံတော်မှ FOC အနေဖြင့် ထိုးနှံပေးလျက်ရှိပါသည်။ ခွါနာလျှာနာ ရောဂါကာကွယ်ဆေးမှာ အခကြေးငွေနှင့် တောင်သူများမှ ဝယ်ယူ၍ ထိုးနှံရပါသည်။ မြို့နယ်(၁၃)မြို့နယ်တွင် OIEA အထောက်အပံ့နှင့် ခွါနာလျှာနာ ကာကွယ်ဆေးထိုးပေးနေပါသည်။

(စ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ပြန်ပွားရေးမှာ နွားမွေးမြူရေးတွင် မေထုန်မဲ့သားစပ်လုပ်ငန်းကို လျာထားပြီး ဆောင်ရွက်သွားမှာဖြစ်ပါသည်။ မျိုးချောင်းနှင့် နိုက်ထရိုဂျင်များကို

ပြည်ထောင်စုကထောက်ပံ့ပေးပါသည်။ ယခုကဲ့သို့ ထောက်ပံ့ပေးလျှင် အချိန်တို အတွင်း၌ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ပြန့်ပွားနိုင်သည့် လုပ်ငန်းဖြစ်ပါသည်။

- (ဆ) ပြည်ထောင်စုဘတ်ဂျတ်နှင့် တစ်နှစ်လျှင် (၇) ရွာ၊ (၈) ရွာခန့် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများတွင် မြစ်စိမ်းရောင်မွေးမြူရေး စီမံကိန်းများလုပ်နေပါသည်။ တိုင်းအတွင်း၌ ရွာပေါင်း(၃၀) ခန့်ပြီးစီးပြီးဖြစ်ပါသည်။ တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျတ်မှ ရန်ပုံငွေရမည်ဆိုလျှင် ကျေးရွာများထပ်တိုးချဲ့၍ လုပ်ဆောင်ပြီးမွေးမြူရေးလုပ်ငန်းမှ ကျေးလက်နေပြည်သူများ ဝင်ငွေတိုးတက်မှုရရှိ ၍ ဆင်းရဲမှုလျော့ချပေးနိုင်မည်ဖြစ်ပါသည်။
- (ဇ) နို့တိုက်ကျွေးမှု Foundation ရန်ပုံငွေကို မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းအဖွဲ့ချုပ်မှ ဆောင်ရွက် လျက်ရှိပါသည်။ ကလေးများလည်းနို့သောက်သည့် အလေ့အထရရှိပြီး အဟာရလည်း ရရှိမည်ဖြစ်ပါသည်။ နို့စားနွားမွေးမြူရေးလည်း တိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။ မွေးမြူ ရေးသင်တန်းများအား တောင်သူများကို တစ်နှစ်လျှင် (၄) ကြိမ် ပြုလုပ်ပေးလျက်ရှိပါ သည်။

၅။ မွေးမြူရေးနှင့် ကုသရေးဦးစီးဌာန၏ စားသုံးသူအရေးဆောင်ရွက်နေမှုများမှာ အောက်ပါ အတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) အများပြည်သူစားသုံးရန် သတ်ဖြတ်မည့်တိရစ္ဆာန်များ၏ ကျန်းမာရေးကို မျက်မြင်စစ်ဆေးပေးခြင်း
- (ခ) စည်ပင်သာယာရေးဈေးများတွင် ရောင်းချမည့်အသားများကို နမူနာပစ္စည်း ရယူကာ ဓါတ်ခွဲခန်းသို့ ပို့ဆောင်စစ်ဆေးခြင်းကို အခါအားလျော်စွာ လုပ်ဆောင် ခြင်း
- (ဂ) စည်ပင်သာယာရေးဈေးများတွင် ရောင်းချနေသောအသားများကို မျက်မြင်စစ် ဆေးပေးခြင်း
- (ဃ) ပြည်တွင်း၊ ပြည်ပတွင် တင်ပို့ရောင်းချမည့် တိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်း များ စစ်ဆေးပေးခြင်း
- (င) နို့နှင့်နို့ထွက်ပစ္စည်းများ စစ်ဆေးပေးခြင်း

၆။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသများကဏ္ဍအနေဖြင့် ကျေးလက်ဒေသဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရန် ဆောင်ရွက်နေပါသည်။ မျိုးထုတ်မွေးမြူရေးခြံများလုပ်ရန် အစီအစဉ်ရှိပြီး နွားနှင့်ပတ်သက်၍ ပြိုင်ပွဲများပြုလုပ်ကာ ရွေးချယ်မျိုးစပ်ခြင်းလုပ်ငန်းများ လုပ်ကိုင်လျက်ရှိကြောင်းတင်ပြအပ်ပါသည်။

၇။ NGO/INGO အရပ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏ ဆွေးနွေးတင်ပြချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) ပြောင်းလဲလာသည့် ရာသီဥတုနှင့်လိုက်ပြီး သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်သူများထံ အချိန်မီပေးနိုင်မယ်ဆိုလျှင် စိုက်ချိန်ပြောင်းခြင်း၊ မြေဩဇာထည့်ခြင်း၊ ရိတ်သိမ်းချိန်ပြောင်းခြင်းများကို ကြိုတင်သိရှိစေရန် အားလုံးပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကိုယ့်ဒေသတွင် အဓိကစိုက်သည့်သီးနှံများ၏ အဓိကလိုအပ်ချက်၊ ပြည်တွင်းလိုအပ်ချက်၊ ကုန်ဈေးနှုန်းစသည့် သတင်းအချက်အလက်များကို တောင်သူများထံအချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီပေးပြီး မှန်ကန်သည့်ဆုံးဖြတ်ချက်များ မည်ကဲ့သို့ပေးမည်ကို ဝိုင်းဝန်းဆောင်ရွက်ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။
- (ခ) တောင်သူများသည် စိုက်ပျိုးသည့်အခါ မိမိစိုက်ပျိုးသည့်သီးနှံကို စီးပွားရေးအမြင်နှင့် စိုက်ရပါမည်။ စိုက်ပျိုးလုပ်ငန်းတစ်ခု လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် စီးပွားရေးတစ်ခုလုပ်ဆောင်ခြင်းဖြစ်ကြောင်း အကြံပြုတင်ပြထားပါသည်။ စံပြကွက်လုပ်ဆောင်ခြင်းသည် အရည်အသွေးမြင့် အထွက်ကောင်းမျိုးစေ့များနှင့် ဝယ်လိုအားတိုးတက်ရန် အခွင့်အလမ်းတစ်ရပ်ဖြစ်ကြောင်း တွေ့ရှိရပါသည်။
- (ဂ) တောင်သူများကို အသိပညာပေးခြင်းလုပ်ငန်းများလုပ်ဆောင်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ သတင်းစာ၊ ဂျာနယ်၊ ရေဒီယိုမှ အသိပညာပေးလုပ်ငန်းများဖြင့် မလုံလောက်ပါ။ တောင်သူများသည် ဘေးပတ်ဝန်းကျင်ရလဒ်ကိုကြည့်၍ ဝယ်ယူခြင်းဖြစ်သည့် အတွက် စံပြကွက်များစွာလုပ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ မျိုးစေ့ထုတ်ပေးသည့် တောင်သူများသည် ငွေကြေးအခက်အခဲရှိနေခြင်းကြောင့် အစိုးရမှ တောင်သူများမသိုလှောင်နိုင်သည့် မျိုးစေ့များကို အချိန်မီဝယ်ယူထားပြီး တောင်သူများထံ ပြန်၍ ဖြန့်နိုင်မည်ဆိုလျှင် အတိုင်းအတာတစ်ခုအထိ ပြေလည်သွားနိုင်ပါသည်။

(ဃ) လယ်ယာကဏ္ဍကို တိုးတက်ချင်လျှင် ပြည်တွင်းပြည်ပဈေးကွက် ခိုင်မာရန်လိုအပ်ပါသည်။ ပြည်တွင်းဈေးကွက်ခိုင်မာရန် မည်မျှထုတ်လုပ်မည်ဆိုသည့် သတင်းအချက်အလက်အား တောင်သူလယ်သမားများကို ပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ နေ့စဉ်ဝင်ငွေရမည့်အလုပ်များ၊ ဟင်းသီးဟင်းရွက်စိုက်ပျိုးပြီး ဈေးတွင်ရောင်းချခြင်းများ၊ တစ်နိုင်တစ်ပိုင်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းများလုပ်သင့်ပါသည်။ နိုင်ငံခြားဈေးကွက်ကောင်းကောင်းတည်တည်ငြိမ်ငြိမ်နှင့်ရှိမှသာ ကျွန်တော်တို့နိုင်ငံ၏ဈေးကွက်သည် ဝင်ငွေတိုးတက်လာမည်ဖြစ်ပါသည်။

(င) တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်မည်ဆိုသည့် ဥပဒေရှိပါသည်။ ၎င်းဥပဒေတွင် တိုင်းဒေသကြီးအလိုက် လုပ်ငန်းကော်မတီဖွဲ့စည်းခြင်းပါရှိပါသည်။ ချေးငွေပေးမည်ဆိုလျှင် မည်သည့်ပုံစံဖြင့်ပေးမည်ဆိုသည်ကို စဉ်းစား၍ ၎င်းလုပ်ငန်းကော်မတီက ဆုံးဖြတ်ပေးသင့်ပါသည်ဟု တင်ပြထားပါသည်။

၈။ စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ကိုင်ကြသော တောင်သူလယ်သမားများ၏ တင်ပြချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

(က) စိုက်ပျိုးသီးနှံပေါ်ချိန်တွင် စပါးဈေး၊ ပဲမျိုးစုံဈေး၊ နှမ်းဈေးများထိုးကျသွားသည်ကို မည်ကဲ့သို့ထိန်းချုပ်ထားနိုင်မည်ကို တင်ပြဆွေးနွေးပြီး ပွဲစားကုန်သည်စက်ပိုင်များမှ ဈေးကစားနေမှုကြောင့်ဟု တောင်သူများမှထင်ကြေးပေးနေမှုအပေါ် ပွဲစားကုန်သည်စက်ပိုင်များမှလည်း တောင်သူများဘက်မှ သီးနှံပေါ်ချိန်ရောင်းအားများပြီး ပြင်ပနိုင်ငံများမှဝယ်လိုအားနည်းသောကြောင့် ဈေးကွက်ကျဆင်းသွားပါကြောင်း တင်ပြသွားပါသည်။ သို့အတွက် သီးနှံများပေါ်ချိန်တွင် ပြင်ပနိုင်ငံများနှင့် ထွက်ကုန်များပိုမိုရောင်းအားမြှင့်တင်ပေးနိုင်ပါရန် စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကော်မတီ၊ စိုက်ပျိုးရေးဝန်ကြီးဌာနများ၊ ကူးသန်းရောင်းဝယ်ရေး ဝန်ကြီးဌာနများမှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးစေလိုကြောင်း တင်ပြသွားကြပါသည်။

(ခ) တောင်သူထွက်သီးနှံများကို ကုန်ကြမ်းမှ ကုန်ချောအဖြစ်ထုတ်လုပ်မည့် ကုမ္ပဏီများကို ဖိတ်ခေါ်ရန်၊ နည်းပညာကူညီပေးရန်နှင့် နှစ်ရှည်ချေးငွေပေးရန် တင်ပြထားပါ

သည်။ သွင်းအားစုများ၏အရည်အသွေးနှင့် ဈေးနှုန်းကိုလည်း ကြပ်မတ်ဆောင်ရွက် ပေးရန် လိုအပ်ကြောင်းတင်ပြသွားကြပါသည်။

(ဂ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ဆိုသည့်နေရာတွင် အဓိကမှာ သုတေသနအဆင့်ဆင့် ပြုလုပ်ရန် လိုအပ်ပါသည်။ သားစပ်ခြင်း၊ မျိုးမြှင့်တင်ခြင်း၊ မျိုးထိန်းခြင်း၊ မျိုးရိုးဗီဇ ပညာရပ် များကို ပညာရှင်များနှင့်ဆွေးနွေးပြီး မူလရိုရင်းစွဲမျိုးများကိုလည်း တစ်ဖက်ကထိန်း သိမ်းပေးရမည်ဖြစ်ကြောင်း၊ ထို့ကြောင့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရန်အချိန်ယူရသည့် အနေအထားမျိုးများရှိပါသည်။ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ဆိုသည်မှာ နို့ထွက်နှုန်း၊ အသား တိုးနှုန်း၊ ဥဥနှုန်းများအပေါ်မူတည်၍ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထိန်းသိမ်းခြင်း၊ မျိုးပွားခြင်း၊ မျိုးသန့်စင်ခြင်း ဖြစ်ပြီးအားနည်းသည့် အပိုင်းတွင်ရှိနေပါသေးသည်။ ထို့ကြောင့် မျိုးရင်းများကို မျိုးထိန်း၍ မျိုးပွားခြင်း၊ မျိုးမြှင့်တင်ခြင်းများ ပြုလုပ်ရပါမည်။ သို့မှသာ ရေရှည်တည်တံ့သည့် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ စဉ်ဆက်မပြတ် မွေးထုတ်ပေးနိုင်မည် ဖြစ်ပါသည်။

(ဃ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေး၊ သတင်းအချက်အလက်ရရှိရေးများနှင့်ပတ်သက်၍ မျိုး ကောင်းမျိုးသန့်ရရှိရေးတွင် ကျေးလက်နေပြည်သူများအနေဖြင့် ဒေသမျိုးများကို စနစ်တကျ ထိန်းသိမ်းရန်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်ပိုင်းတွင် မွေးမြူရေး လုပ်ငန်းနှင့်ပတ်သက်၍ နည်းပညာများ အချိန်နှင့်တပြေးညီ ရရှိရန်လိုအပ်ပါသည်။ မွေးမြူရေးလုပ်ရန် မြေအာမခံလိုပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်များကိုလည်း အင်တာနက်မှတစ်ဆင့် အမှီလိုက်နိုင်မည်ဆိုလျှင် တောင်သူများအတွက် ပို၍အဆင် ပြေမှာဖြစ်ပါသည်။ မျိုးရိုးဗီဇသုတေသနစင်တာများလည်းရှိသင့်ပါသည်။ ဓါတ်ခွဲခန်း သုံးပစ္စည်းများ လုံလောက်စွာရှိသင့်ပါသည်။

(င) ယခုအခါ နို့ဆီအစစ်အစားနို့ဆီကို Creamer မှထုတ်လုပ်နေပါသည်။ နို့စားနွားများကို စနစ်တကျမွေးမြူပြီး နို့ကိုကောင်းမွန်စွာ နို့ပေါင်းစက်ရုံတွင်သာချက်နိုင်မည့် အစိုးရ နှင့် ပုဂ္ဂလိကပေါင်းကာ နို့ချက်စက်ရုံများတည်ထောင်ပြီး နို့များကို စက်ရုံအရောက်ပို့ နိုင်မည်ဆိုလျှင် နို့ဆီစစ်စစ်ကို စားသုံးနိုင်မှာဖြစ်ပါသည်။ အစိုးရအနေဖြင့် မွေးမြူရေး တောင်သူများကို ချေးငွေထုတ်ချေးပေးစေချင်ပါသည်။

- (စ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်အနေနှင့် နှစ်ပိုင်းရှိပါသည်။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးပိုင်းနှင့် တစ်နိုင်တစ်ပိုင် မွေးမြူရေးအပိုင်းဖြစ်ပါသည်။ စီးပွားဖြစ်မွေးမြူရေးအပိုင်းတွင် ကြက်၊ ဝက်ရှိပါသည်။ ကြက်၊ ဝက်မွေးမြူရေး မျိုးရိုးနှင့်ပတ်သက်၍ ပြင်ပကုမ္ပဏီများနှင့် လုပ်ဆောင်ပြီး လုံလောက်စွာထုတ်လုပ်နိုင်သည့် အနေအထားရှိပါသည်။ သို့သော် ဝက်နှင့်ပတ်သက်၍ ဌာနဆိုင်ရာများမှ အဆက်ပြတ်သွားသည့်အတွက် ဝက်ပေါက် များကို နိုင်ငံခြားမှအဓိကထားပြီး သွင်းရပါသည်။
- (ဆ) မိဘမျိုးရိုးဗီဇအဆင့်အထိ သေချာစွာလုပ်နိုင်ရန် မြေယာအသုံးချမှုမျိုးရိုးအဆင့်ထိ အာမခံပေးရန်လိုအပ်ပါသည်။ ဇီဝလုံခြုံရေးအကာအကွယ်ပေးနိုင်သည့် ဥပဒေတစ်ရပ် ရှိရန်လည်း လိုအပ်ပါသည်။ ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ မျိုးပြောင်းလဲထုတ်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။ ခိုင်းနွားမှ အသားနှုန်းတက်သည့်နွားပုံစံကို ဈေးကွက်လိုအပ်ချက်အရ ပြောင်းလဲထုတ်ရန်လိုအပ်ပါသည်။ ၁၉၆၂ခုနှစ် ဒိန်းမတ်နိုင်ငံအကူအညီနှင့် ထိုင်း၊ မြန်မာ နို့စားနွားစီမံကိန်းလုပ်ခဲ့ပါသည်။
- (ဇ) ကမ္ဘာပေါ်တွင် မည်သည့်နိုင်ငံမျှ သားသတ်လိုင်စင်စီကီစွမရှိတော့ပါ။ ပုဂ္ဂလိကသား သတ်ရုံ ထူထောင်ပေးကြပါသည်။ လိုင်စင်စနစ်ကို ဖျက်သိမ်း၍ ပုဂ္ဂလိကစက်ရုံ တည်ထောင်ပြီး အကောင်အထည်ဖော်မည်ဆိုလျှင် မွေးမြူသူများ အကျိုးအမြတ်ပိုရ နိုင်ပြီး အရသာရှိသည့်အသားကို ပြည်သူတွေစားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ သတင်းအချက် အလက်များ အချိန်နှင့်တပြေးညီ မရရှိသည့်အတွက် ကြက်သား၊ ကြက်ဥဈေးကွက် များ ပျက်နေသည်ကို တွေ့ရပါသည်။ လစဉ်ဖြန့်ဖြူးနေသည့် ကြက်ပေါက်၊ ဝက်ပေါက် စာရင်းထုတ်ပြန်နိုင်ခြင်းမရှိပါ။ ရောဂါအခြေအနေလည်းသတင်း ထုတ်ပြန်ပေးရန် လိုအပ်ပါသည်။
- (ဈ) မျိုးထုတ်သည့်မျိုးခြံနှင့်(၃)မိုင်အကွာတွင် မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်ခြင်းများ မပြု လုပ်ရန် ညွှန်ကြားရမည်ဖြစ်ပါသည်။ တရားဝင်တင်ပို့ခြင်းထက် တရားမဝင် တင်ပို့ခြင်းက ပို၍လွယ်ကူနေပါသည်။ အသားထုတ်လုပ်ခြင်းလုပ်ငန်းနှင့် တင်ပို့ခြင်း လုပ်ငန်းများကို တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရမှ ဆောင်ရွက်၍ရပါသည်။ အများအားဖြင့် မွေးမြူရေးဇုန်လုပ်လျှင် အောင်မြင်မှုမရှိကြောင်းတွေ့ရပါသည်။

- (ည) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်သည် စားနပ်ရိက္ခာအတွက် အရေးကြီးပါသည်။ ယခုဆိုလျှင် ကြက်မ တစ်ကောင် ၂၈၀ မှ ၃၈၀ အကြားဥနိုင်ရန် မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ထုတ်လုပ် နိုင်ခဲ့ပါသည်။ သတင်းအချက်အလက်အားနည်းသည့်အတွက် ဈေးကွက်အခက်အခဲ များ တွေ့စေပါသည်။ သတင်းအမှားများကြောင့်လည်း ဈေးကွက်ထိခိုက်နိုင်ပါသည်။ ရာသီတုပ်ကွေးဖြစ်သော်လည်း ကြက်တုပ်ကွေး၊ ဝက်တုပ်ကွေးဟု သတင်းအမှားများ ကြောင့် မွေးမြူသူများထိခိုက်နိုင်ပါသည်။
- (ဋ) ဌာနတွင် Information Center ရှိသင့်ပါသည်။ FDA အနေနှင့် ၎င်းတို့ထုတ်လုပ်သည့် အနေအထားပမာဏကို တိတိကျကျမသိရှိပါ။ မွေးမြူရေးချေးငွေတွင် အဆင့်များစွာ ပြုလုပ်နေရ၍ အဆင်မပြေဖြစ်နေပါသည်။ လိုင်စင်စီနဲ့ပတ်သက်၍ စားသုံးသူနှင့် တောင်သူများသာ နစ်နာနေရပါသည်။
- (ဌ) ပြည်ပမှတင်သွင်းသော သကြားများကြောင့် ပြည်တွင်းတွင် မလည်ပတ်နိုင်ဘဲ သကြားများပြည့်နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ကြံစိုက်တောင်သူများအတွက် သကြားများ မတင်သွင်းသင့်ပါ။ နိုင်ငံခြားမှ တရုတ်သို့ရိုရန် သကြားများဝယ်ယူပြီး တရုတ်မှ မဝယ် ဖြစ်သောကြောင့် ထိုသကြားများသည် ဈေးကွက်ပျက်နေပြီး ပြည်ပတင်သွင်း ကုန်များအပေါ် အခွန်ပိုကောက်ခံသင့်ပါသည်။
- (ဍ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များကို တောင်သူများအလွယ်တကူဝယ်ယူနိုင်ရန် လုပ်ဆောင် ပေးရမည်ဖြစ်ပါသည်။ ကနေဒါမှ စားတော်ပဲခြမ်းများကို တရုတ်နိုင်ငံမှ မြန်မာနိုင်ငံသို့ နယ်စပ်မှ တင်ပို့ခြင်းကြောင့် ပဲဈေးကွက်ပျက်နေရပါသည်။ အော်ဂင်းနစ်သီးနှံများ ဈေးကောင်းရရှိနိုင်ပြီး စိုက်ပျိုးစရိတ်ချေးငွေများ လုံလောက်စွာပေးသင့်ပါသည်။ ဈေးနည်းပြီး အသုံးမဝင်သည့်ပဲများကို မြန်မာပြည်သို့ပို့ခြင်းကြောင့် မြန်မာ့ပဲ ဈေးကျ နေခြင်းဖြစ်ပါသည်။ ရာသီဥတု၊ မြေသားများနှင့် ကိုက်ညီသည့်မျိုးများ ရှာဖွေပေး သင့်ကြောင်းတင်ပြဆွေးနွေးသွားပါသည်။

အကြံပြုသုံးသပ်ချက်

၉။ ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီမှ စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးလုပ်ငန်းလုပ်ကိုင်သူများ မျိုးကောင်းမျိုးသန့်နှင့် သတင်းအချက်အလက်

များ အချိန်နှင့်တစ်ပြေးညီရရှိစေရေး တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲမှ အောက်ပါကိစ္စရပ်များ ဆောင်ရွက်ပေးသင့်ကြောင်း အကြံပြုသုံးသပ်တင်ပြအပ်ပါသည်-

စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များမှာ အောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) တိုင်းဒေသကြီးအစိုးရဘတ်ဂျတ်ဖြင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနက မျိုးကောင်းမျိုးသန့်များ ထုတ်လုပ်ပြီး တောင်သူများထံ ဖြန့်ဖြူးပေးရန်
- (ခ) တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့် အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေး ဥပဒေ အခန်း(၃) ပုဒ်မ(၇) မှာပါသည့်အတိုင်း လုပ်ငန်းကော်မတီဖွဲ့စည်းပြီး ဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (ဂ) နည်းပညာများပေးခြင်း၊ အရင်းအနှီးများတတ်နိုင်သ၍ ဖြည့်ဆည်းပေးခြင်း၊ ကုန်ချောထွက်ကုန်များကို ဈေးကွက်နေရာရရှိစေရန် ဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (ဃ) ဈေးကွက်ရှာဖွေရရှိမှုအခြေအနေ၊ ဈေးကွက်အလားအလာရှိသောသီးနှံ၊ သား၊ ငါး ကုန်စည်များအား တောင်သူလယ်သမားများအားအသိပေးခြင်း၊ စိုက်ပျိုးမွေးမြူနိုင်ရန် လည်းကောင်း၊ ကုန်စည်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန် SME များအားလည်းကောင်း သက်ဆိုင်ရာ ဌာနများမှ ကူညီပေးရန်
- (င) ကုန်သည်ပွဲစား၊ လုပ်ငန်းရှင်များနှင့် တောင်သူလယ်သမားများမှ Contract Farming စနစ်များ ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်တွန်းအားပေးမှုများပြုလုပ်ပေးရန်
- (စ) အရည်အသွေးကောင်းသောသီးနှံများ အစားအစာအန္တရာယ်ကင်းသော သီးနှံထုတ်လုပ်နိုင်သည့် နည်းပညာများအား ဌာနဆိုင်ရာများသာမက အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၊ တောင်သူအဖွဲ့အစည်းများလည်း ပါဝင်ပညာပေးခြင်းများ ဆောင်ရွက်ပေးရန်

၁၀။ မွေးမြူရေးဆိုင်ရာအကြံပြုချက်များမှာအောက်ပါအတိုင်းဖြစ်ပါသည်-

- (က) OIEA အထောက်အပံ့နှင့် ခွာနာလျှာနာရောဂါကာကွယ်ဆေးကို မြို့နယ်(၁၃) မြို့နယ်တွင် ထိုးပေးနေပြီး ကျန်မြို့နယ်များမှ တောင်သူများဝယ်ယူထိုးရသည့် အတွက် တန်းတူညီမျှမှုရရှိစေရန်၊ ကျန်မြို့နယ်များကို တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျတ်မှ ထောက်ပံ့ပေးရန်

- (ခ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ရရှိစေရန် မျိုးချောင်းနှင့် နိုက်ထရိုဂျင်များကို တိုင်းဒေသကြီး ဘတ်ဂျတ်မှ ဖြည့်စွက်၍ ထောက်ပံ့ပေးရန်
- (ဂ) မြစိမ်းရောင်အသားကဏ္ဍတွင် စီမံကိန်းသည် ကျေးလက်ပြည်သူများဆင်းရဲမှုလျှော့ချ ရေးအတွက် အရေးပါတဲ့ လုပ်ငန်းဖြစ်သောကြောင့် ပြည်ထောင်စုမှ မန္တလေးတိုင်းတွင် ကျေးရွာပေါင်း(၃၀)ကျော်သာ စီမံကိန်းဆောင်ရွက်နိုင်သေး၍ နောက်ထပ်ကျေးရွာ များအတွက် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျတ်မှ လျာထားဆောင်ရွက်ပေးရန်
- (ဃ) ကျန်းမာသန်စွမ်းသောလူငယ်များဖြစ်လာစေရန် School Milk Program ကို ပိုမို ကျယ်ပြန့်စွာဆောင်ရွက်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျတ်မှ ခွင့်ပြုငွေများပေးရန်။
- (င) မွေးမြူရေးအခြေခံသင်တန်းများကို တစ်နှစ်(၄)ကြိမ်ထက်မက တောင်သူများကို ပညာပေးရန်
- (စ) မျိုးကောင်းမျိုးသန့်ထုတ်လုပ်နိုင်ရန်အတွက် သုတေသနလုပ်ငန်းများအောင်မြင်စွာ လုပ်ဆောင်နိုင်ရန် တိုင်းဒေသကြီးဘတ်ဂျတ်မှ လုံလုံလောက်လောက် လျာထားသတ် မှတ်ပေးရန်၊
- (ဆ) မျိုးရိုးဗီဇသုတေသနစင်တာများရှိသင့်ပြီး ဓါတ်ခွဲခန်းသုံးပစ္စည်းများ လုံလုံလောက် လောက်ရှိရန်
- (ဇ) မွေးမြူရေးတောင်သူများကို ချေးငွေထုတ်ချေးပေးရန်
- (ဈ) ဝက်သားပေါက်များကို နိုင်ငံခြားမှတင်သွင်းမည့်အစား ပြည်တွင်းတွင် ထုတ်လုပ်ဖြန့် ဖြူးနိုင်ပေးနိုင်စေရန်
- (ည) မွေးမြူသူနှင့်စားသုံးသူများ အကျိုးစီးပွားအတွက် လိုင်စင်စနစ်ဖျက်သိမ်းရန်
- (ဋ) ဇီဝလုံခြုံရေးကာကွယ်ပေးနိုင်သောဥပဒေတစ်ခုထွက်ရန်
- (ဌ) မွေးမြူရေးအတွက် မြေယာအခြားနည်းသုံးစွဲခွင့်ကို လွယ်ကူရိုးရှင်းစွာလုပ်ပေးရန်
- (ဍ) တရားဝင်တင်ပို့ရောင်းချသောတိရစ္ဆာန်နှင့် တိရစ္ဆာန်ထွက်ပစ္စည်းများကို လွယ်ကူ ရိုးရှင်းမြန်ဆန်စွာဆောင်ရွက်ပေးရန်

- (ဗ) သက်ဆိုင်ရာဌာနများတွင် Information Center များထားရှိပေးရန်
- (ဏ) ပြည်ပမှတင်သွင်းသောလယ်ယာထုတ်ကုန်နှင့် မွေးမြူရေးထုတ်ကုန်များကို အခွန်ပိုမို ဤကောက်ခံမှသာလျှင် ပြည်တွင်းတောင်သူများ နစ်နာမှုမရှိနိုင်မှာဖြစ်သောကြောင့် အခွန်ကောက်ခံပေးရန်
- (တ) ရေ၊ မြေ၊ ရာသီဥတုနှင့်ကိုက်ညီသောမျိုးများကို တောင်သူများအလွယ်တကူရရှိအောင် ကူညီဆောင်ရွက်ပေးရန်

နိဂုံး

၁၁။ ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော် စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီသည် မြန်မာနိုင်ငံလူဦးရေ(၇၀)ရာခိုင်နှုန်းဖြစ်သော ကျေးလက်နေတောင်သူလယ်သမားများ၊ မွေးမြူရေး လုပ်ကိုင်သူများ၏ လူမှုအကျိုးစီးပွားဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေရေးအတွက် မန္တလေးတိုင်းအတွင်း မြို့နယ် (၁၀) မြို့နယ်ကို ကွင်းဆင်းပြီးတောင်သူလယ်သမားများ အမှန်တကယ်လိုအပ်လျက်ရှိသော သုံးသပ် အကြံပြုချက်တွင်ပါဝင်သည့် ဆောင်ရွက်ပေးရန်လုပ်ငန်းများအား မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးအစိုးရ အဖွဲ့နှင့်ချိတ်ဆက်၍ ဆောင်ရွက်ပေးနိုင်ပါရန် တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဥက္ကဋ္ဌ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီ
မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်

စိုက် ပျိုး ရေး နှင့်မွေးမြူရေး ကော် မ တီ
မန္တ လေး တိုင်း ဒေ သ ကြီး လွှတ် တော်
စာ အ မှတ် ၂၁ / ၂ - ၈ () / ရေးရာ
ရက်စွဲ၊ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ရက်

သို့

ဥက္ကဋ္ဌ

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်

မန္တလေးမြို့

အကြောင်းအရာ။

အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း

အထက်အကြောင်းအရာပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကော်မတီမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ်အောက်တိုဘာလ (၂၉) ရက်နေ့နှင့် (၃၀) ရက်နေ့များတွင် ကျင်းပပြုလုပ်သည့် တွေ့ဆုံဆွေးနွေးပွဲတွေ့ရှိချက် အစီရင်ခံစာအား (၁၆) ကြိမ်မြောက် လွှတ်တော်ပုံမှန်အစည်းအဝေးတွင် ဖတ်ကြားနိုင်ရေးအတွက် ဤစာနှင့်အတူ ပူးတွဲ တင်ပြအပ်ပါသည်။

ဦးမြင့်ဆွေ

ဥက္ကဋ္ဌ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီ

မိတ္တူကိုင်

- ရုံးလက်ခံ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကော်မတီ
မန္တလေး တိုင်း ဒေသကြီး လွှတ်တော်
စာအမှတ် ၂၀ / ၂ - ၈ () / ရေးရာ
ရက်စွဲ ၂၀၂၀ ပြည့်နှစ်၊ ဇန်နဝါရီလ ရက်

သို့

ဥက္ကဋ္ဌ

မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီးလွှတ်တော်

မန္တလေးမြို့

အကြောင်းအရာ။

အစီရင်ခံစာတင်ပြခြင်း

အထက်အကြောင်းအရာပါကိစ္စနှင့်ပတ်သက်၍ ဒုတိယအကြိမ် မန္တလေးတိုင်းဒေသကြီး လွှတ်တော်၊ စိုက်ပျိုးရေးနှင့် မွေးမြူရေးကော်မတီမှ ၂၀၁၉ ခုနှစ် အောက်တိုဘာလ (၁၇) ရက်နေ့နှင့် (၁၈) ရက်နေ့များတွင် မြင်းခြံ၊ ညောင်ဦး၊ မိတ္ထီလာနှင့် ရမည်းသင်းမြို့နယ်များသို့ သွားရောက်၍ ကွင်းဆင်းလေ့လာခဲ့သည့် လေ့လာတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာအား ဤစာနှင့်အတူ ပူးတွဲတင်ပြအပ် ပါသည်။

ဦးမြင့်ဆွေ

ဥက္ကဋ္ဌ

စိုက်ပျိုးရေးနှင့်မွေးမြူရေးကော်မတီ

မိတ္တူကိုင်

- ရုံးလက်ခံ

ကန့်သတ်

ကန့်သတ်